

Rechtsongelijkheid mogelijk na uitspraak zaak-Keisse

Lokale rechter overrulet CAS

De Nederlandse rechter oordeelde zeer recent dat de Belgische wielrenner Iljo Keisse aan de Zesdaagse van Rotterdam mocht deelnemen. Dit betrof een zoveelste procedure waar Keisse bij was betrokken. Wat speelde hier?

De feiten

De Belg Iljo Keisse is een 28-jarige beroepsrenner, uitkomend voor de Quick Step-formatie. Hij is vooral actief baanwielrenner en de zesdaagsen vormen een belangrijk onderdeel van het baanwielrennen. Buiten het baanseizoen is Keisse actief in wegwedstrijden.

In november 2008 nam Keisse deel aan de Zesdaagse van Gent. Hij werd op 23 november 2008 op verzoek van de Union Cycliste Internationale (UCI), de wereldwijde, overkoepelende wiel-

bond, aan een dopingcontrole onderworpen. Na analyse bleek zijn urine sporen te bevatten van de verboden middelen cathine en hydrochloorthiazide (HCT). De analyse van de B-staal bevestigde de aanwezigheid van deze producten, die beide op de dopinglijst staan. Cathine is een 'efedrine-achtige' en valt binnen de categorie stimulerende middelen. HCT is een zogeheten maskerend middel (een plastablet) en zorgt ervoor dat het gebruikte middel versneld het lichaam verlaat.

Naar aanleiding van de positieve test werd Keisse ingaande 4 december 2008 met onmiddellijke ingang geschorst en werd een procedure tegen hem gestart door de Belgische wielerbond. In deze procedure vorderde de bond een uitsluiting voor de duur van twee jaar.

Juridische uitgangspunten

Keisse is als wielrenner lid van de Koninklijke Belgische Wielrijdersbond (KBWB). Als beroepsrenner is Keisse daarnaast houder van een internationale licentie, uitgereikt door de UCI. Formeel gezien is de UCI een vereniging naar Zwitsers recht.

Zowel de KBWB als de UCI hebben een dopingreglement dat volledig in overeenstemming is met de regels van de World Anti-Doping Agency (WADA). Op basis van deze reglementen diende Keisse zich te verantwoorden bij de disciplinaire commissie van de KBWB. Zeggegd werd in deze procedure een schorsing voor de duur van twee jaar gevorderd.

Procedures

In de procedure bij de disciplinaire commissie voerde Keisse verweer en stelde dat een vervuild voedingssupplement verantwoordelijk was voor de aangetroffen verboden middelen. Daarnaast bracht hij verklaringen van deskundigen in. Op basis van deze verklaringen is

uit die groep een college aangesteld. Deze deskundigen hebben de zaak onderzocht hetgeen op 2 november 2009 tot vrijspraak leidde waardoor Keisse direct weer kon fietsen. De WADA ging tegen deze uitspraak in beroep bij het Internationaal Sporttribunaal te Lausanne (het CAS). Bij uitspraak van 6 juli 2010 oordeelde het CAS dat Keisse toch schuldig was en legde – alsnog – een schorsing op voor de duur van twee jaar.

Keisse kon – vanwege de schending van, in zijn ogen, fundamentele procedureregels – volstrekt niet leven met deze uitspraak en spande een kort gedingprocedure aan bij de Belgische rechter. Keisse vorderde hier de opschorting van de tenuitvoerlegging van de door het CAS opgelegde tweejarige schorsing. Deze procedure leidde tot een arrest van het Hof van Beroep te Brussel, waarbij de opschorting voorlopig werd gehonoreerd. Keisse kon vanaf dat moment weer fietsen. Relevant is dat de UCI in deze procedure had verzocht om de eis van Keisse af te wijzen, althans de uitspraak (territoriaal gezien) te beperken tot België. Uit het arrest blijkt dat het Hof van Beroep niet heeft besloten tot de door de UCI verzochte territoriale beperking van de opschorting van de tenuitvoerlegging.

Zesdaagse-wedstrijden

Na de uitspraak van het Hof van Beroep reed Keisse de Zesdaagse van Gent en van Zürich. Daarnaast sloot Keisse een overeenkomst om deel te nemen aan de Zesdaagse van Rotterdam, die plaatsvond van 6 t/m 11 januari 2011.

Op 4 januari 2011 meldde de UCI zich bij de organisatie van de Zesdaagse te Rotterdam en gaf aan zich te verzetten tegen de deelname van Keisse. Op 5 januari 2011 besloot de organisatie Keisse, na interventie van de voorzitter van de UCI, niet deel te laten nemen. Naar verluidt zou de UCI via een dergelijke interventie ook hebben voorkomen dat Keisse zou deelnemen aan een baanwedstrijd in Manchester. Deze wedstrijd werd evenwel georganiseerd door de Britse Wielerbond (en niet door een particuliere organisatie, zoals in Rotterdam), waardoor interventie eenvoudiger was.

Keisse liet het hier niet bij zitten en startte direct een kort gedingprocedure tegen de organisatie van de Zesdaagse in Rotterdam.

Kort geding

In dit (Nederlandse) kort geding vorderde Keisse, kort gezegd, primair de nakoming van de met de organisatie gesloten overeenkomst tot deelname. Keisse stelde subsidiair dat de Rotterdamse organisatie, door hem niet te laten starten, onrechtmatig jegens hem zou handelen waardoor hij start- en prijzengeld zou mislopen en daarnaast ernstige imagoschade zou lijden. Tot slot wilde Keisse zijn overwinning in de Zesdaagse van 2009 verdedigen.

De organisatie van de Zesdaagse voerde verweer en stelde zich op het standpunt dat Keisse de verkeerde partij had gedagvaard en zijn vordering aan UCI had moeten adresseren en niet aan haar. Daarnaast stelde de organisatie dat, gelet op het standpunt van de UCI,

dat pas vlak voor de start van de Zesdaagse bekend werd, naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet mag worden verwacht dat zij de overeenkomst met Keisse ongewijzigd in stand houdt. De organisatie is gebonden aan de regelgeving van de UCI en als zij orders van de UCI niet zou opvolgen, zal dat leiden tot repercussies.

De rechter overwoog dat, nu de organisatie van de Zesdaagse van Rotterdam een overeenkomst met Keisse had gesloten, de stelling niet wordt gevolgd dat Keisse de UCI in dit geding had moeten betrekken. Verder overwoog de rechter, samenvattend, dat voldoende aannemelijk was dat, mede gelet op de door Keisse gestelde belangen, in een bodemprocedure zal worden geoordeeld dat de organisatie Keisse moet laten starten. Dat de UCI met sancties dreigt, maakt dit niet anders. Hierbij speelde een rol dat het Hof van Beroep te Brussel geen territoriale werking aan het arrest heeft toegekend en partijen, inclusief de UCI over en weer verplicht zijn tot nakoming van wederzijdse rechten en plichten, met inachtneming van de eisen van de redelijkheid en billijkheid.

Juridische surplace?

Los van de vraag of de nakoming van een overeenkomst via een kort gedingprocedure kan worden afgedwongen, speelt hier dat de lokale rechter een uitspraak van het CAS heeft overruled. De Nederlandse lagere rechter volgt – zonder in te gaan op alle aspecten die in de procedure bij het CAS aan de orde zijn geweest en daarna bij de rechter in België – impliciet de lijn van zijn Belgische collega. De belangrijkste insteek van de Nederlandse rechter was, dat Keisse en de organisatie mochten vertrouwen op het Belgische vonnis en op basis daarvan te goeder trouw een overeenkomst konden aangaan. Vervolgens bepaalde de rechter dat het nakomen van die overeenkomst zwaarder diende te wegen dan de andere belangen.

Hiermee ontstaat dan wel een juridische surplace. Via een omweg kan een sporter nu een dopingstraf ontlopen, althans voorlopig. Normaal gesproken is de CAS-rechter de hoogste dopingrechter waarna uitsluitend een rechtsgang naar de Zwitserse burgerrechter openstaat. Keisse heeft met succes een andere route gevolgd. Het is de vraag of dit wenselijk is omdat dit bijvoorbeeld tot rechtsongelijkheid kan leiden. Ook de UCI vraagt zich dit af, nu deze instantie heeft beslist Keisse te negeren en te schrappen uit de uitslag.

Michiel van Dijk is als advocaat gespecialiseerd in sportrecht. Hij maakt deel uit van de gespecialiseerde sportsectie van CMS Derks Star Busmann N.V. Michiel van Dijk is daarnaast als bestuurder en als sporter actief in de sportwereld. Hij is voormalig rugby-international en loopt al een tijdje enkele marathons per jaar. In 2009 nam hij deel aan het NK Marathon en werd in zijn leeftijdscategorie 14de. Voor meer informatie: www.cms-dsb.com en/of michiel.van-dijk@cms-dsb.com.